دانشگاه کاشان
University of Kashan

کرسی آزاداندیشی

شیوه‌نامه کرسی‌های آزاداندیشی دانشگاه کاشان

کاری از معاونت فرهنگی و اجتماعی دانشگاه کاشان - ۱۴۰۴

مقدمه تعریف کرسی آزاداندیشی:

کرسی آزاداندیشی نشستی است که با حضور جمعی از اساتید و دانشجویان، پیرامون یکی از موضوعات و مسائل مختلف علمی فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، دینی و دانشگاهی دارای اهمیت و اولویت برای نقد، تحلیل، بررسی و روشنگری، و با ارایه مطلب توسط یک یا چند عضو هیئت‌علمی یا دانشجوی دانشگاه، در سطوح و اشکال مختلف برگزار می گردد.

مباحث مطروحه در این نشست‌ها به صورت آزادانه، نظام‌مند، عقلانی، منطقی، اخلاقی و شجاعانه، همراه با استدلال و ارائه مستندات ارایه می شود و سپس مورد بحث، پرسش و پاسخ عمیق، نقد، تبادل نظر و تضارب آرا، و داوری قرار می‌گیرد.

ماده۱: اهداف

۱-۱ ایجاد محیط مطلوب برای بیان آزادانه و ناصحانه اندیشه‌ها و پاسخگویی به پرسش‌ها و رفع شبهه‌ها در راستای تقویت مؤلفه‌های وحدت، امنیت ملی و ارزش‌های اسلامی

۱-۲ زمینه سازی تضارب آرا و حاکم شدن فضای عقلانی و علمی با رعایت اخلاق اسلامی و منطق گفتگو

۱-۳ ایجاد فرصت قانونی، امن و عادلانه برای طرح دیدگاه‌های طیف‌های مختلف فکری و سیاسی بر اساس حقیقت جویی، قانون‌گرایی، آزادگی، خوداتکایی فکری و رشد فرهنگ نقدپذیری در چارچوب ضوابط و رخصت‌های قانون اساسی و سایر اسناد بالادستی

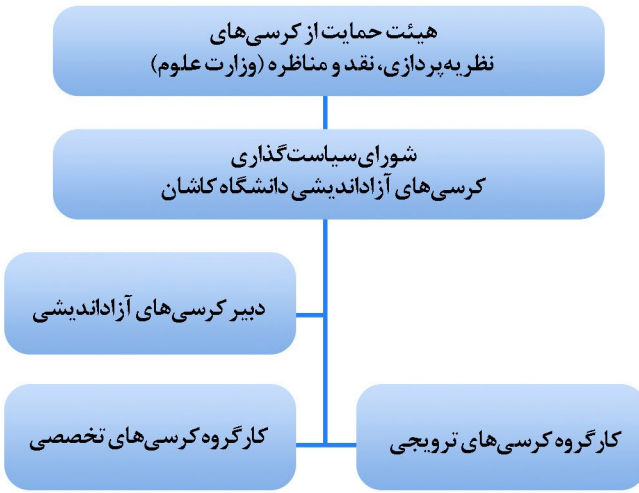
۱-۴ تشویق دانشگاهیان به مطالعه همه جانبه و تفکر خلاق بمنظور مشارکت معنادار در عرصه های اجتماعی

۱-۵ ایجاد بستر علمی و فرهنگ مناسب برای تشویق و زمینه سازی فرآیند تولید علم و نظریه‌پردازی

۱-۶ ایجاد فضای رقابت سالم و هدفمند علمی و پژوهشی میان افراد و بخش‌های گوناگون دانشگاهی (اعضای هیئت علمی، دانشجویان، گروه‌ها و دانشکده ها)

ماده۲: ساختار

ساختار کلی تصمیم گیری و اجرای کرسی های آزاد اندیشی دانشگاه کاشان به ترتیب زیر خواهد بود:

شکل ۱: ساختار کرسی‌های آزاداندیشی دانشگاه کاشان

۱-۲ تعریف کرسی آزاداندیشی:

این شورا متشکل از اعضای حقوقی و حقیقی است که به‌منظور سیاست گذاری، انگیزه بخشی، حمایت، راهبری، نظارت علمی و اجرایی بر کرسی‌های آزاداندیشی تشکیل می‌شود. این شورا متشکل از ۷ نفر به شرح زیر است و دست کم یک جلسه در هر سال خواهد داشت:

- رئیس دانشگاه (رئیس شورا)
- معاون فرهنگی و اجتماعی
- معاون پژوهش و فناوری
- مسئول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه
- دبیر کرسی‌های آزاداندیشی (دبیر شورا)
- دو عضو هیئت‌علمی صاحب‌نظر با نظر رئیس دانشگاه

۲-۲ دبیر کرسی‌های آزاداندیشی:

فردی است که با حکم رییس دانشگاه به مدت دو سال به منظور ایجاد انگیزه و جلب مشارکت اساتید و دانشجویان و گروه‌ها و دانشکده ها در راستای برنامه‌ریزی و برپایی کرسی‌ها منصوب می‌شود.

۱-۲-۲ دبیرخانه کرسی‌های آزاداندیشی:

دفتری است که به منظور انجام امور برنامه‌ریزی و اجرای کرسی‌های آزاداندیشی، زیر نظر دبیر کرسی‌ها و در مجموعه مدیریت ارتباطات فرهنگی دانشگاه تشکیل می‌شود و حداقل دارای یک کارشناس است.

۲-۳ انواع کرسی‌های آزاداندیشی:

کرسی‌های آزاداندیشی در دو دسته کرسی‌های تخصصی و کرسی‌های ترویجی برگزار می‌شود.

۲-۳-۱ کرسی ترویجی:

نشستی علمی- فرهنگی است بر مبنای متنی مکتوب (چاپ شده یا نشده) که در آن ارائه‌دهندهٔ (گان) کرسی به تبیین و دفاع از نظر خود پیرامون یک مساله فرهنگی، اجتماعی، سیاسی یا علمی، در برابر جمع اساتید و دانشجویان؛ یا در قالب مباحثهٔ علمی بین دو صاحب‌نظر رقیب؛ یا گفتگوی علمی با حاضران می‌پردازند. برگزاری کرسی ترویجی بر اساس اخلاق، منطق علمی، آزادی بیان و با هدف گسترش فرهنگ گفت وگو و نقد عالمانه و منصفانه، تقویت فضای عقلانی، گفتمان سازی علمی و بسترسازی و تمرین نظریه‌پـــــردازی، و بدون داوری رسمی برگزار می‌شود.

۲-۳-۱-۱ اعضای کارگروه کرسی‌های ترویجی

این کارگروه به‌منظور برنامه‌ریزی و ارزیابی کرسی‌های ترویجی تشکیل می‌شود و متشکل از ۵ تا ۷ عضو به شرح زیر است:

- معاون فرهنگی (رئیس کارگروه)
- دبیر کرسی‌های آزاداندیشی دانشگاه (دبیر کارگروه)
- نماینده مسئول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه یا دبیر هم‌اندیشی اساتید

- مدیر ارتباطات فرهنگی
- مسئول بسیج اساتید
- دو عضو هیئت‌علمی صاحب‌نظر در موضوع کرسی (اعضای متغیر) با تائید رئیس کارگروه

۲-۱-۳-۲ کمیته ارزیابی کرسی‌های ترویجی:

این کمیته به‌منظور ارزیابی علمی، جامع و عادلانه کرسی‌های ترویجی تشکیل می گردد و مرکب از ۵ نفر به شرح زیر است:

- دبیر کرسی‌های آزاداندیشی دانشگاه
- کارشناس دبیرخانه
- دو عضو هیئت‌علمی مجرب در زمینه کرسی‌ها با نظر کارگروه
- نماینده نهاد یا دبیر هم اندیشی اساتید

۳-۱-۳-۲ انواع کرسی‌های ترویجی

کرسی هم‌اندیشی اساتید (سمپوزیوم):

هم‌اندیشی اساتید نشستی است که به منظور تبادل‌نظر، تجربیات و ایده‌ها بین استادان در موضوعات متنوع علمی و فرهنگی یا چالش‌های مهم در عرصه اجتماع، صنعت ، کارآفرینی، و امور اساسی دانشگاه با طرح بحث یک یا چند استاد برجسته و مشارکت حاضران در بحث تشکیل می‌شود. این نوع کرسی می تواند به شکل میزگرد برگزار شود.

کرسی ایده‌پردازی (کرسی آزاداندیشی به معنای خاص):

نشستی که در آن یک یا چند استاد برجسته جدیدترین آراء و دیدگاه‌های علمی خود (ترجیحاً دیدگاه‌های روزآمد و مورد نیاز دانشگاه و جامعه) را در جمع اساتید ارائه نموده و در معرض ارزیابی قرار می‌دهند.

در واقع کرسی ایده‌پردازی فرایند خلاقانه‌ای است که طی آن افراد یا گروه‌ها به تولید و شکل‌دهی ایده‌های جدید می‌پردازند. این فرآیند می‌تواند در زمینه‌های مختلفی مانند کسب‌وکار، هنر، علم و حل مسائل اجتماعی، سیاسی و دینی مورد استفاده قرار گیرد.

کرسی هم‌اندیشی دانشجویی (حلقه تفکر):

منظور از این نوع، کرسی‌هایی است که توسط دانشجو یا یک گروه دانشجویی (اعم از تشکل، انجمن علمی یا کانون و غیره) با هدف گسترش تفکر خلاق و حل مسائل اجتماعی، فرهنگی و دانشگاهی تشکیل می‌گردد.

کرسی هم‌اندیشی دانشجویی (حلقه تفکر):

عبارت است از مباحثه‌ای علمی، روش‌مند، نقادانه، رودرو و منطقی میان دو صاحب‌نظر (استاد یا دانشجو) پیرامون موضوعی معین و در چارچوب ضوابط اخلاق مناظره و گفتگوی دانشگاهی.

کرسی نقد و مطالبه گری:

منظور از این نشست اجتماع و تبادل‌نظر گروهی از اساتید یا دانشجویان با هدف بررسی همه جانبه و نقد یک اثر (کتاب، فیلم و...)، مکتب، سازمان (مانند شهرداری‌ها، وزارتخانه، قوای سه گانه، دانشگاه و...)، نهاد اجتماعی یا یک شخصیت با رعایت معیارهای نقد منصفانه بر اساس احترام و انصاف و طرح مطالب منطقی و قانونی تشکیل می‌شود. بدیهی است در این نشست که با حضور یا بدون حضور نماینده طرف مورد نقد برگـــــزار می‌شود هر یک از اساتید و دانشجویان حاضر می توانند در نقد یا دفاع از دستگاه یا شخص یا اثر مورد نظر سخن بگویند.

۳-۱-۳-۲ فرایند اجرای کرسی‌های ترویجی

۱	تدوین طرح نامه کرسی ترویجی توسط صاحب کرسی (دانشجو یا استاد) و ارائه آن به معاون فرهنگی دانشکده
۲	۲. تکمیل و ارسال طرح نامه توسط معاون فرهنگی دانشکده و ارسال به دبیرخانه کرسی‌ها
۳	بررسی اولیه طرح نامه در دبیرخانه و ارسال به کارگروه کرسی‌ها ترویجی
۴	بررسی و تائید موضوع و برنامه‌ریزی اجرا در کارگروه کرسی‌های ترویجی
۵	برگزاری کرسی (در صورت تائید) ترجیحا در فضای دانشکده با همکاری مدیریت ارتباطات فرهنگی و دانشکده مورد نظر

۶	تدوین و ارسال گزارش و مستندات برگزاری کرسی (شامل پوستر برگزاری کرسی، فایل ارائه، طرح نامه، گزارش مدیر جلسه، گزارش تصویری و صوت جلسه) از سوی دبیر جلسه به دبیرخانه کرسی‌های آزاداندیشی و کمیته ارزیابی
۷	پیگیری مراحل پرداخت حق‌الزحمه و صدور گواهی توسط دبیرخانه کرسی‌ها

۲-۳-۲ کرسی تخصصی:

کرسی تخصصی نشستی علمی است که در آن صاحب‌نظر (یا صاحبنظران) در موضوعی معین با حضور کمیته داوران و کمیته ناقدان در جمع اساتید و دانشجویان به ارائه نظریه یا نقد علمی یک نظریه یا اثر می‌پردازند. هدف از برگزاری کرسی‌های تخصصی حمایت از فرهنگ پژوهش و روحیه نقد عالمانه با تکیه بر خلاقیت و آزاداندیشی و زمینه سازی گسترش نظریه‌پردازی آکادمیک است و شامل نقد نوآورانه مقالات، کتب، دیدگاه‌های شاخص علمی و فناوری می باشد. وجود خلاقیت و نوآوری نظری شرط کرسی‌های تخصصی است و بر اساس یک ادعای نظری و یا نقد بر مقالات و تألیفات رسمی (منتشر شده) یا غیررسمی (منتشر نشده) یک عضو هیئت‌علمی یا صاحب‌نظر حوزوی یا دانشگاهی پیشنهاد و ارائه می‌شود.

۲-۳-۲-۱ اعضای کارگروه کرسی‌های تخصصی

این کارگروه به‌منظور برنامه‌ریزی و ارزیابی کرسی‌های تخصصی تشکیل می‌شود و متشکل از ۵ تا ۷ عضو به شرح زیر است:

- معاون پژوهش و فناوری دانشگاه (رئیس کارگروه)
- دبیر کرسی‌های آزاداندیشی دانشگاه (دبیر کارگروه)
- مدیر پژوهشی دانشگاه
- یکی از اساتید ممتاز دانشگاه به انتخاب رئیس کارگروه
- یکی از اساتید صاحب‌نظر در زمینه نظریه‌پردازی به انتخاب رئیس کارگروه
- دو عضو هیئت‌علمی صاحب‌نظر در موضوع کرسی (اعضای متغیر) به انتخاب رئیس کارگروه

۲-۳-۲-۲ ساختار ارزیابی کرسی‌های تخصصی

الف) کمیته ناقدان:

این کمیته بر اساس موضوع کرسی تخصصی با حضور سه عضو هیئت‌علمی یا صاحبنظر با نظر کارگروه به منظور نقد هدفمند، منصفانه و علمی دیدگاه‌های صاحب کرسی تشکیل می‌شود.

ب) کمیته داوران:

این کمیته متشکل از سه عضو هیئت‌علمی از داخل و خارج دانشگاه (حداقل ۲ نفر دارای رتبه دانشیاری و بالاتر) با نظر کارگروه به‌منظور ارزیابی علمی و اعطای امتیاز نهـــــایی به کرسی‌های تخصصی تشکیل می‌شود.

۲-۳-۲-۳ انواع کرسی‌های تخصصی

کرسی نقد علمی:

نشستی است که طی آن یک عضو هیئت‌علمی یا صاحب‌نظر حوزوی یا دانشگاهی دیدگاه نقادانه خود را درباره یک نظریه علمی، محصول دانشگاهی یا روندهای سیاسی و اجتماعی در اجتماع دانشگاهیان بیان می‌کند و ناقدان با روش علمی به تحلیل و نقد دیدگاه‌ها و بیان نقاط ضعف و قوت مطالب او می پردازند.

کرسی نظریه‌پردازی:

منظور از این کرسی عبارت است از ارائه نظریه علمی جدید که محصول مطالعه و پژوهش روشمند و برخوردار از وجاهت و سطح علمی لازم بوده، دارای مبانی، فرضیه و دلایل کافی و ساختار علمی منطقی باشد.

۲-۳-۲-۴ فرایند اجرائی کرسی‌های تخصصی

- تدوین و ارائه طرح نامه و پیشنهادیه کرسی تخصصی (از سوی عضو هیئت‌علمی یا صاحب‌نظر) به گروه آموزشی تخصصی
- تکمیل و تائید مستندات توسط مدیر گروه و ارسال آن به معاون پژوهشی دانشکده

• ارسال مستندات از سوی معاون پژوهشی دانشکده به دبیرخانه و پیشنهاد داوران و ناقدان
• بررسی اولیه طرح نامه در دبیرخانه و ارسال به کارگروه کرسی‌ها تخصصی
• بررسی و تائید موضوع و برنامه‌ریزی اجرا در کارگروه کرسی‌های تخصصی و تائید هیئت داوران و ناقدان برای برگزاری پیش نشست و نشست‌نهایی
• تدوین و ارسال گزارش و مستندات برگزاری کرسی (شامل پوستر برگزاری کرسی، فایل ارائه طرح نامه، گزارش مدیر جلسه، گزارش تصویری و صوت جلسه) از سوی مدیر جلسه به دبیرخانه کرسی‌های آزاداندیشی و کمیته ارزیابی
• پیگیری مراحل پرداخت حق‌الزحمه و صدور گواهی توسط دبیرخانه کرسی‌ها

ماده ۳: شرح وظایف

۳-۱- وظایف شورای سیاست‌گذاری کرسی‌های دانشگاه:

۳-۱-۱ - تعیین اولویت‌های کلان و محورهای اصلی کرسی‌های آزاداندیشی دانشگاه و هدف‌گذاری سالانه آن‌ها
۳-۱-۲- اتخاذ تصمیمات و تمهیدات لازم برای پشتیبانی فکری، اداری، مالی و سازمان‌دهی کرسی‌های آزاداندیشی
۳-۱-۳ - ارزیابی و تحلیل جامع کرسی‌ها به منظور جهت‌دهی بهتر و بهبودعملکرد
۳-۱-۴ -تأمین ملزومات و نیروی انسانی لازم برای اجرای مناسب کرسی‌ها

۳-۲- وظایف کارگروه کرسی‌های ترویجی:

۳-۲-۱- ارزیابی طرح نامه‌های دریافتی و اعلام موافقت، مخالفت یا پیشنهاد تکمیل طرح نامه به دبیرخانه کرسی‌های آزاداندیشی

۳-۲-۲- تعیین دبیر نشست

۳-۲-۳ - ارزیابی کرسی‌های ترویجی از طریق کمیته ارزیاب

۳-۲-۴- همفکری و ارائه مشورت به دانشکده‌ها، گروه‌های آموزشی و یکایک اساتید مستعد یا متقاضی برگزاری کرسی‌های آزاداندیشی در امر تعیین موضوع، زمان، مکان و چگونگی برگزاری، منطبق بر آیین‌نامه و شیوه‌نامه اجرایی کرسی‌های مورد اشاره

۳-۲-۵- تعیین میزان حق‌الزحمه و امتیازات ارائه‌دهندگان از داخل و خارج دانشگاه و سایر خدمات لازم

۳-۳- وظایف کارگروه کرسی‌های تخصصی:

۳-۳-۱- ارزیابی طرح نامه‌های ارسالی، اعلام موافقت، مخالفت یا پیشنهادات تکمیل طرحنامه به دبیرخانه کرسی‌های آزاداندیشی

۳-۳-۲ - تعیین دبیر نشست، اعضای کمیته داوران و کمیته ناقدان کرسی‌های تخصصی

۳-۲-۳ - ارزیابی کرسی‌های تخصصی از طریق کمیته ارزیاب

۳-۲-۴ - همفکری و ارائه مشورت به دانشکده‌ها، گروه‌های آموزشی و یکایک اساتید مستعد یا متقاضی برگزاری کرسی‌های آزاداندیشی در امر تعیین موضوع، زمان، مکان و چگونگی برگزاری، منطبق بر آیین‌نامه و شیوه‌نامه اجرایی کرسی‌های مورد اشاره

۳-۲-۵ - تعیین میزان حق‌الزحمه و امتیازات هر یک از ارائه‌دهندگان، ناقدان و داوران از داخل و خارج دانشگاه و سایر خدمات لازم

۳-۴- وظایف دبیرخانه کرسی‌ها:

۳-۴-۱ - برنامه‌ریزی عملیاتی، زمان‌بندی و اجرای اقدامات قبل، حین و بعد از برنامه
۳-۴-۲ - گردآوری اطلاعات مربوط به موضوعات و متخصصان کرسی‌ها
۳-۴-۳ - پیگیری فرایندهای اجرای کرسی‌ها
۳-۴-۴ - انجام مکاتبات لازم با ارائه‌دهنده و واحدهای مرتبط با برگزاری کرسی‌ها
۳-۴-۵ - انجام نظرسنجی از شرکت‌کنندگان کرسی‌های آزاداندیشی و انعکاس آن در گزارش برنامه
۳-۴-۶ - ثبت و مستندسازی کرسی‌های برگزار شده
۳-۴-۷ - تدوین و ارائه گزارش فصلی کرسی‌ها به شورای سیاست گذاری

۳-۵- وظایف دبیر کرسی‌های آزاداندیشی دانشگاه

۳-۵-۱ انجام مقدمات و تشکیل جلسات شورای سیاست‌گذاری کرسی‌های آزاداندیشی دانشگاه
۳-۵-۲ پیشنهاد اعضای حقیقی به شورای سیاست‌گذاری
۳-۵-۳ پیگیری صدور حکم اعضای حقیقی و حقوقی کارگروه کرسی‌ها
۳-۵-۴ تهیه دستور جلسه و گزارش جلسات
۳-۵-۵ دریافت طرحنامه‌های کرسی‌ها و اداره جلسات کارگروه‌های تخصصی و ترویجی
۳-۵-۶ تدوین و ارسال گزارش هر کرسی به کارگروه مرتبط

تبصره یک

کارگروه‌ها و کمیته‌های مندرج در این شیوه‌نامه با حضور دو سوم اعضا رسمیت می‌یابد.

تبصره دو

حمایت، انگیزه بخشی و تقویت هم اندیشی‌های دارای موضوعات دینی برعهده نهاد نمایندگی رهبری و سایر هم‌اندیشی‌ها برعهده معاونت فرهنگی و اجتماعی و کرسی های نظریه پردازی برعهده معاونت پژوهشی خواهد بود.

تبصره سه

مرجع تفسیر در صورت وجود هرگونه ابهام، شورای سیاست گذاری خواهد بود.

این شیوه‌نامه در ۳ ماده و ۳ تبصره و ۸ ضمیمه اجرایی (شامل: نحوه برگزاری کرسی‌ها، فرم درخواست برگزاری کرسی، طرح نامه‌ها، شیوه نامه ارزیابی کرسی‌ها و مشخصات ارزیابان) در تاریخ مرداد ماه ۱۴۰۴ به تصویب هیئت‌رئیسه دانشگاه رسیده و از این تاریخ به مدت یک سال لازم‌الاجرا است.

تدوین کنندگان: دکتر سهرابزاده. دکتر رضازاده. دکتر مزروعی. دکتر موسی زاده. دکتر اجتهد. دکتر ابراهیمپور. دکتر مدنی. خانم دکتر طاهری. دکتر عباسی مقدم
(فروردین تا مرداد ۱۴۰۴)

کرسی آزاداندیشی نشستی است که با حضور جمعی از اساتید و دانشجویان، پیرامون یکی از موضوعات و مسائل مختلف علمی فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، دینی و دانشگاهی دارای اهمیت و اولویت برای نقد، تحلیل، بررسی و روشنگری و با ارائه مطلب توسط یک یا چند عضو هیئت‌علمی یا دانشجوی دانشگاه، در سطوح و اشکال مختلف برگزار می‌گردد. مباحث مطروحه در این نشست‌ها بصورت آزادانه، نظام‌مند، عقلانی، منطقی، اخلاقی و شجاعانه، همراه با استدلال و ارائه مستندات ارائه می‌شود و سپس مورد بحث، پرسش و پاسخ عمیق، نقد، تبادل نظر و تضارب آرا و داوری قرار می‌گیرد.

دانشگاه کاشان
University of Kashan